

στο μικροσκόπιο...

Εκ των Εσω

«Ο στρατός
τής Γεωργίας
έσπασε ρεκόρ
στο τρέξιμο!»

Εξαλλοι είναι οι Αμερικανοί με την αποτυχία της Γεωργίας να μεταμορφωθεί σε «Ισραήλ του Κανκάσον»...

Γράφει επ' αυτών ο κ. Γιώργος Δελαστίκ στο «Εθνος»: «Απαξιωτικό σε βαθμό δημόσιον χλευασμού και διαπόμπευσης για το αξιόμαχο του στρατού τον καθεστώτος του προέδρου της Γεωργίας Μιχαήλ Σαακασβίλι, ήταν δημοσίευμα των "Τάιμς της Νέας Υόρκης".

Η δηλητηριώδης ανάλυση αντανάκλα πρωτίστως την απογοήτευση του αμερικανικού κατεστημένου από τον Σαακασβίλι, στον οποίον είχαν επενδύσει οι ΗΠΑ πάρα πολλά, νομίζοντας ότι η Γεωργία υπό την ηγεσία του θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένα ισχυρό πιόνι στην αμερικανική επιχείρηση σταδιακής στρατιωτικής περικύκλωσης της Ρωσίας, αλλά τώρα διαπίστωσαν ότι ο εκλεκτός τους είναι φαιδρό υποκείμενο. (...)

Σε "Ισραήλ του Κανκάσον" θέλουν να μετατρέψουν οι Αμερικανοί τη Γεωργία - μια μικρή, αλλά άνοπλη και άκρως επιθετική χώρα, η οποία θα έχει υπό τον έλεγχό της το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία και ταυτόχρονα θα αποτελεί κέντρο πολιτικής και στρατιωτικής υπονομιευτικής δράσης. (...)

Αυτός είναι και ο λόγος που η Γεωργία έχει την τρίτη (!) στρατιωτική δύναμη στο Ιράκ, μετά τις ΗΠΑ και την Αγγλία. Στόχος είναι τα γεωργιανά στρατεύματα να εκπαιδευτούν στην εξουδετέρωση και τις σφαγές άμαχων εχθρικού πληθυσμού, όπως αυτόν που αντιμετωπίζουν οι Αμερικανοί κατακτητές στο Ιράκ. Εμβρόντητο το ευρύτερο κοινό έμαθε στα μέσα Αυγούστου, από συνέντευξη του Σαακασβίλι στο γερμανικό περιοδικό "Σπίνγκελ", ότι αυτός ο απίθανος πρόεδρος-ανδρείκελο των Αμερικανών έχει στην κυβέρνησή του δύο... Ισραηλινούς (!) Εβραίους. Προσοχή, Ισραηλινούς, όχι Εβραίους της διασποράς! Ακόμη πιο ανατριχιαστικό είναι το γεγονός ότι ο ένας από αυτούς είναι υπουργός... Αμυνας (!!!) και ο άλλος υπουργός υπεύθυνος για την Ενσωμάτωση της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας.

Όλος ο πόλεμος δηλαδή ήταν πολιτικά στα χέρια των Ισραηλινών! Όπως ομολόγησε μάλιστα ο Σαακασβίλι στην ίδια συνέντευξη, η Γεωργία έχει αποκτήσει τα περισσότερα σύγχρονα όπλα της από το Ισραήλ. Τρόμος...

ΝΙΚ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Ο κοινωνιολόγος - ιατρός του Χάρβαρντ, για την «επέλαση της Βιολογίας στον χώρο της Ιατρικής»

«Η Γενετική είναι η νέα θρησκεία. Έχει για όλα μια εξήγηση ...»

Επιμέλεια: ΟΛΓΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ

Ο Νικόλαος Χρηστάκης ερευνά πόσο έντονη είναι η επίδραση των κοινωνικών παραγόντων στην υγεία και το προσδόκιμο ζωής του ανθρώπου. Ελληνικής καταγωγής, κοινωνιολόγος και ιατρός στην Ιατρική Σχολή του Χάρβαρντ (Βοστώνη) συγγράφει αυτή την εποχή μαζί με τον συνάδελφό του Τζέιμς Φάουλερ βιβλίο σχετικά με τον τρόπο που τα κοινωνικά δίκτυα αφήνουν ίχνη στη συμπεριφορά και στις συνήθειές μας, π.χ. κάπνισμα και διατροφή, χωρίς αυτό να γίνεται αντιληπτό.

Ο Ν. Χρηστάκης εκφράζει δημοσίως προειδοποίηση για «επέλαση της Βιολογίας στον χώρο της Ιατρικής». Παρ' όλο που οι γενετικές καταβολές καθορίζουν περιορισμένο μόνο τμήμα της υγείας μας, μεγάλα χρηματικά ποσά επενδύονται «στην ανόητη έρευνα της γενετικής βάσης των πάντων», λέει χαρακτηριστικά ο γνωστός επιστήμονας.

Κύριε καθηγητά, προβληματίζεστε όταν ακούτε κάποιους γιατρούς να λένε πως πρέπει να εξετάζουμε προσεκτικά τους γονείς μας προκειμένου να εξασφαλίσουμε μακροβιότητα;

«Η μακροβιότητα κληροδοτείται μόνο μέχρι ενός ορισμένου βαθμού. Η νεότερη έρευνα αποδεικνύει ότι κάθε άλλο παρά γενετικά προκαθορισμένη είναι. Κανείς δεν αμφισβητεί την ύπαρξη οικογενειών με ιστορικό μακροβιότητας, όμως πίσω από την έρευνα κρύβεται το "φάντασμα" ενός γενετικού προκαθορισμού -ότι θα βρούμε γονίδια που θα μας μαρτυρούν πόσο θα ζήσουμε. Εκεί αντικατοπτρίζεται το πανάρχαιο όνειρο της ανθρωπότητας για κυριαρχία επί του θανάτου - όταν κατανοήσουμε γιατί πεθαίνουμε. Η Γενετική είναι σαν νέα θρησκεία -ισχυρίζεται πως έχει μια εξήγηση για όλα».

Εσείς θα προσφέρατε το γονιδιόμά σας για ανάλυση;

(Γελώντας) «Εάν κάποτε η διαδικασία στοιχίζει λιγότερο από 1.000 \$, μπορεί, αλλά μόνο για πλάκα. Οπωσδήποτε δεν θα πλήρωνα πολλά χρήματα γι' αυτό, αφού και σ' αυτές τις προσφορές κατοικεί το σκεπτικό πως είναι δυνατόν να αλλάξει κανείς τη ζωή του, όταν γνωρίζει τις σπειρές των γονιδίων του».

Γιατί τότε ο συνάδελφός σας από την Ιατρική Σχολή του Χάρβαρντ, γενετιστής Τζ. Τσερτς, έγινε συνιδρυτής της εταιρείας «Κνομε», που προσφέρει την ανάλυση του γονιδιώματος;

«Είναι σαφές πως δεν θα ζήσουμε να δούμε τη δυνατότητα επέμβασης στο γονιδιόμα μας. Μπορώ να ασκώμαι και να διατρέφομαι υγιεινά, να κοιμάμαι αρκετά, να φροντίζω τα δόντια μου, να αποφεύγω τσιγάρα

και ναρκωτικά και να πίνω με μέτρο - χρειάζεται να πληρώσω χιλιάδες δολάρια για να το μάθω».

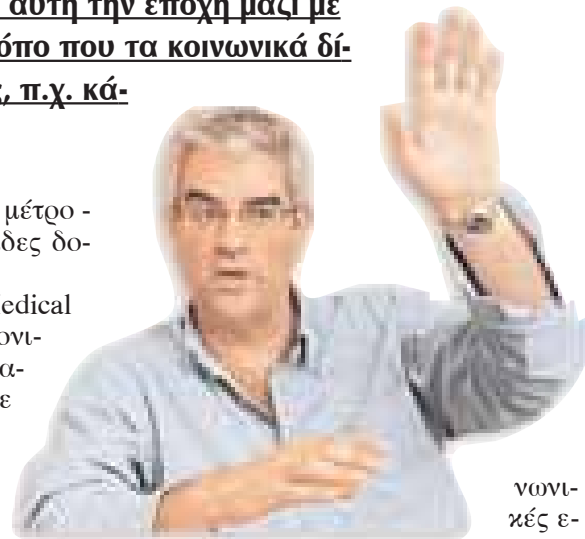
Σ' ένα άρθρο στο «British Medical Journal» αναφέρετε πως η γονιδιακή έρευνα κι η Γενετική παρουσιάζουν αποτελέσματα με υπερβολές.

«Δεν αμφισβητώ την πρόοδο της Γενετικής, αλλά κατά τη γνώμη μου όλα τα εγγενή μας στοιχεία δεν έχουν γενετικά αίτια - 30% των παραγόντων σχετίζονται με τα γονίδια ή με το ενδομήτριο περιβάλλον, ένα 15% με τις κοινωνικές συνθήκες, π.χ. αν ανατρέφεται κάποιος σε περιβάλλον οικονομικής ένδειας, και 5% μας επηρεάζει το άμεσο περιβάλλον, π.χ. πιθανή έκθεση σε τοξίνες. Όμως, η υγεία μας εξαρτάται κατά 40% από τη συμπεριφορά μας -τις διατροφικές μας συνήθειες και τις εξεις- και μόνον κατά 10% από ιατροφαρμακευτική περίθαλψη».

Αυτό σημαίνει πως μόνοι μας θα μπορούσαμε να κάνουμε περισσότερα απ' ό,τι ο καλύτερος γιατρός.

«Μερικοί γιατροί και βιολόγοι τοποθετούν στο επίκεντρο τα γονίδια και συντηρούν την ψευδαίσθηση πως η γνώση περί γονιδίων θα μας αποκαλύψει την πηγή της νεότητας. Θα 'πρεπε να επενδύονται μεγαλύτερα ποσά σε μη γενετικούς παράγοντες, π.χ. για προγράμματα διατροφής ή σωματικής άσκησης. Όμως η Βιολογία θεωρείται εξέχων τομέας κι επίσης ακούγεται το επιχείρημα "δεν θα 'πρεπε να μελετώνται καν οι επιδράσεις της φτώχειας στην υγεία, επειδή δεν μπορούμε να εξαλείψουμε τη φτώχεια". Ούτε και τα γονίδια είμαστε σε θέση να επισκευάσουμε κι όμως δαπανούμε τεράστια ποσά στην έρευνά τους.

Επιμένω πως πρέπει να αποδεσμευτούμε από την έντονη προσήλωση σε μεμονωμένα γονίδια -σύντομα θα γνωρίζουμε και τα 25.000 γονίδια του ανθρώπου. Πώς, όμως, λειτουργούν όλα αυτά ως σύστημα; Για να απαντηθεί αυτό, δημιουργήθηκε ο νέος κλάδος της συστηματικής Βιολογίας κι ομοίως δημιουργείται και στις κοι-

νωνικές επιπτώσεις

ένας τομέας που διερευνά τα κοινωνικά δίκτυα - πώς λειτουργούν μαζί μεμονωμένα άτομα για να σχηματίσουν μια κοινωνία. Ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για γονίδια ή άτομα, το ζήτημα είναι πώς μικρές ενότητες σχηματίζουν μεγάλες.

Οι πράξεις μας βασίζονται στις εμπειρίες τις δικές μας και των άμεσων φίλων μας -κάτι που δεν αποτελεί έκπληξη. Όμως, όσα κάνουμε ή όχι επηρεάζονται κι από άτομα που δεν γνωρίζουμε προσωπικά, που στο κοινωνικό δίκτυο απέχουν αρκετούς "κόμβους". Απ' αυτά εξαρτάται μια ολόκληρη σειρά πραγμάτων -η αύξηση βάρους, η έξις του καπνίσματος, η αίσθηση της ευτυχίας».

Τα βιολογικά είδη δεν προσαρμόζονται συνεχώς στο περιβάλλον τους;

«Φυσικά. Προφανώς η εξέλιξη λειτουργεί με ταχύτερους ρυθμούς - ακόμη και για σημαντικές αλλαγές στο γενετικό υλικό αρκούν μερικές εκατοντάδες χρόνια. Οτι ο πολιτισμός μεταβάλλει το γενετικό μας υλικό αποτελεί μια αρχική παρατήρηση, που όμως προκαλεί ανησυχία. Οι κοινωνικές συνθήκες θα μπορούσαν να οδηγήσουν στον σχηματισμό γενετικά ευνοημένων ομάδων -ας πούμε θεωρητικά ότι η ζωή στις πόλεις είναι ιδιαιτέρως απαιτητική και κάνει τους ανθρώπους ευφυέστερους. Εάν ισχύει αυτό, θα μπορούσαν μέσα σε διάστημα λίγων γενεών να δημιουργηθούν άνθρωποι που φέρουν αυτό το προτέρημα της αστικής ζωής στα γονίδιά τους. Αυτή η υπεροχή απέναντι στους κατοίκους της υπαίθρου θα αποτελούσε μια εξέλιξη εκπληκτική όσο και ανησυχητική».